

॥ १० ॥ आत्मापि देहोपीति याचः वस्तुतस्तु अयमपि यम आत्मान भवतीति संबन्धः अयमिति साक्षात्सोहंकारः सर्वेषामात्मत्वेन प्रसिद्धो मय आत्मात्वरूपं न भवति मुकुमुखवत् सर्वावापृथिवी सर्वदृश्यं मय आत्मा मदन्यत्वात् मुकुमुखवदेव ॥ ११ ॥ अयमेव न्यायो ब्रह्मादिपुनिकान्तेष्वित्याह यथेति मायामनंदं द्रियवद्वर्णेषु हि प्रतिबिंबितो सदृश्य आत्मा ईशसूत्रविराडात्मना दृश्यो नात्मा च भव

नाथ्यगच्छं यदा तस्यांतदामेकश्मलो भवत् ॥ ततो मेकश्मलस्यतिमतिः पुनरुपस्थिता ॥ १० ॥ तदानविषयं मन्ये सर्वो वा विषयो मम ॥ आत्मापि चायं न मम सर्वावापृथिवी मम ॥ ११ ॥ यथाममतथान्येषामिति मन्ये द्विजोत्तम ॥ उष्यतां यावदुत्साहो भुज्यतां यावदुष्यते ॥ १२ ॥ ब्राह्मण उवाच पितृपैतामहे राज्ये वस्ये जनपदे सति ॥ ब्रह्मिकां मतिमास्यायममत्वं वर्जितं त्वया ॥ १३ ॥ कावैबुद्धिं समाश्रित्य सर्वो वा विषयस्तव ॥ नावैषि विषयं येन सर्वो वा विषयस्तव ॥ १४ ॥ जनक उवाच अंतवं त्यद्वाहावस्थां विदिताः सर्वकर्मसु ॥ नाथ्यगच्छं महंतस्मान्ममेदमिति यद्भवेत् ॥ १५ ॥ कस्येदमिति कस्य स्वमिति वेदवचस्तथा ॥ नाथ्यगच्छं महंतुद्ग्राममेदमिति यद्भवेत् ॥ १६ ॥ एतांबुद्धिं समाश्रित्य ममत्वं वर्जितं मया ॥ शृणु बुद्धिं च यां ज्ञात्वा सर्वत्र विषयो मम ॥ १७ ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि गंधानघ्राणगतानपि ॥ तस्मान्मे निर्जिता भूभिर्वशेति श्रुतिनित्यदा ॥ १८ ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि रसानास्येपि वर्ततः ॥ आपो मे निर्जितास्तस्माद्दशेति श्रुतिनित्यदा ॥ १९ ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि रूपं ज्योतिश्चक्षुषः ॥ तस्मान्मे निर्जितं ज्योतिर्वशेति श्रुतिनित्यदा ॥ २० ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि स्पर्शं स्त्वचि गताश्च ये ॥ तस्मान्मे निर्जितो वायुर्वशेति श्रुतिनित्यदा ॥ २१ ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि शब्दान् श्रोत्रगतानपि ॥ तस्मान्मे निर्जिताः शब्दावशेति श्रुतिनित्यदा ॥ २२ ॥ नाहमात्मा र्थमिच्छामि मनो नित्यं मनोतरे ॥ मनो मे निर्जितं तस्माद्दशेति श्रुतिनित्यदा ॥ २३ ॥ देवेभ्यश्च पितृभ्यश्च भूतेभ्योऽतिथिभिः सह ॥ इत्यर्थं सर्व एवेति समारंभा भवन्ति वै ॥ २४ ॥ ततः प्रहस्य जनकं ब्राह्मणः पुनरब्रवीत् ॥ त्वज्जिज्ञासार्थं मधेह विद्धि मां धर्ममागतं ॥ २५ ॥

तिनवस्तुत इत्यर्थः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ आढ्यत्वदरिद्रत्वादयो बंधाः ॥ १५ ॥ कस्येदमिति न कस्यचिदित्यर्थः अत्रमागृहः कस्य सिद्धनमिति श्रुतिप्रमाणयति कस्य स्वमिति ॥ १६ ॥ आढ्यत्वादेरंतवत्त्वाद्दनादिषु ममायात्यक्तेत्याह एतामिति देवायर्थमेव विष्टिगृहीतस्येव मगंधादीनामिच्छानात्मभोगार्थं अतो भूम्यादय एव मम वशेति श्रुतिनित्यं त्वहं नेषामित्याह शृणु इत्यादिना ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥